

Sygn. akt V CSK 572/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Towarzystwa [...] w K. i H.W.

przeciwko A.C. i R.C.

przy uczestnictwie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.

o wydanie nieruchomości,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki H.W.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w K.

z dnia 12 stycznia 2017 r., sygn. akt V ACz [...] /17,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w K. oddalił zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 6 października 2016 r., którym został odrzucony pozew w zakresie żądania H.W. o nakazanie pozwanym wydania określonych nieruchomości, z uwagi na przesłankę powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.) będącą konsekwencją uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 7 listopada 2013 r. (I C [...] /11) oddalającego jej powództwo o to samo roszczenie.

Powódka H.W. w skardze kasacyjnej powołała podstawę naruszenia przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.), a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadności skargi upatrywała w naruszeniu przez sąd przepisów, które zostały powołane w podstawach skargi, przede wszystkim art. 366 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarzania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione

przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej objęta art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga od skarżącego wykazania, że zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych dociekań. Naruszenie prawa powinno mieć charakter szczególny i kwalifikowany (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Brak w nim przekonującego wyводу prawnego o zaistnieniu takiego stanu rzeczy w stosunku do zaskarżonego orzeczenia. W judykaturze wskazano, że co do zasady mocą wiążącą i powagą rzeczy osądzonej objęta jest jedynie sentencja wyroku, a nie jej uzasadnienie (art. 366 k.p.c.). Jednakże powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne do określenia jego zakresu. Oznacza to, że w sytuacji, gdy zachodzi związanie prawomocnym orzeczeniem sądu i ustaleniami faktycznymi, które legły u jego podstaw, niedopuszczalne jest w innej sprawie o innym przedmiocie dokonywanie ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z prawomocnie osądzoną sprawą. Rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami inny spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym, wcześniejszym wyroku (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r., IV CSK 624/12, Lex nr 1353259). Powódka wytoczyła powództwo o wydanie nieruchomości, których wydania już uprzednio domagała się w postępowaniu toczącym się pod sygnaturą I C [...] /11, które zakończyło się oddaleniem powództwa, albowiem ustalono, że powódka nie jest właścicielem tych nieruchomości. W konsekwencji powództwo ponowne o wydanie, w sytuacji

nielegitymowania się przez powódkę tytułem własności ani innym prawem skutecznym wobec pozwanych nie mogło być przedmiotem merytorycznego rozpoznania.

W postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie doszło do nieważności, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

jw

a.ł.